

Csaba és Vidéke

Társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi lap

Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap

Előfizetési árak	Szerkesztőség és kiadóhivatal	Hirdetési árak
helyben házhoz hordva vagy vidékre postai szétküldéssel egész évre 5 frt félévre . . . 2 frt 50 kr negyedévre 1 frt 25 kr	B.-Csabán, főtér 890. sz. a. a postahivatal tözsomszédságában Tóth Ferencz könyvnyomdája A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőség címén küldendő Kéziratok vissza nem adatnak	Három hasábos petit-sor egyszeri beigtatásnál 8 kr, kétszeri beigtatásnál 12 kr, háromszori beigtatásnál 15 kr Bélyegdíj külön minden beigtatásnál 30 kr A hirdetések után járó díjak mindig előre fizetendők A „Nyilttér” minden sorának közlési díja 30 kr Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el
Egyes szám ára 10 kr (kapható a kiadóhivatalban) Az előfizetési pénzek, hirdetések és „Nyiltterek” a kiadóhivatal címén küldendők		

Előfizetési felhívás

„Csaba és Vidéke”

társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi hetilapra

Felkérjük azon tisztelt olvasóinkat, kik az előfizetési díjat lapunkra még be nem küldték, hogy azt hozzánk minél előbb beküldeni sziveskedjenek, annál is inkább, mivel lapunkat amugy is csak nagy áldozatok árán tartjuk fenn s így miután a jövő héten megjelenendő számból fölös példányt nem nyomtatunk, lapunkat ezután csak azoknak fogjuk megküldeni, kik arra az előfizetési pénzt még e héten beküldik.

Előfizetési ár

egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr

A nevet, lakhelyet és utolsó postát kérjük tisztán kiírni, hogy a lap szétküldésében zavar ne történjen.

Az előfizetési pénzek vidékről legezélszerűbben postautalványul küldendők a kiadóhivatalba, B.-Csabára főtér 890. sz. a.

Öt egyszerre beküldött előfizető gyűjtőjének tiszteletpéldánnyal kedveskedünk.

Tisztelt olvasóink szives pártfogásáért esedezve, vagyunk tisztelettel

B.-Csabán, 1884. évi január hó 26-án

A „Csaba és Vidéke”
kiadóhivatala.

TÁRCZA

KALANDOS ÚT

— Ábránd —

Walsfog C. után

PERLRÓTH M. JÓZSEF.

Szép májusi nap volt. Délután négy óra tájban kedvem kerekedett vadászni, hogy megszabaduljak a lélekölő nyugalmától, melylyel napestig küzdöttem.

Kiballagtam egy közeli zöld erdőbe.

De mire az erdőbe értem, elment minden kedvem. Oh, de hogy is ne! Állatokat rakásra ölni? Vérben fetengő állatok kinteljes vonaglását gyönyörrel szemlélni? Mentis Isten! Nem! Nem teszem!

Eltűntek a kőv s ama kegyetlen vadász-szellem, melyre ösztönöm hódított, hogy öljek.

Mindenütt szép pázsit, fejlődő virág, felöltöztetve a májusi ünnep zöld palástjába. Oh, hogy is lehetne ily szép, kellemes és zöld pázsitot ártatlan állatnak vérevel befesteni!

Szinte megkönnyebbült szívem, hogy kedvetlen és érzéketlen voltam a sport egyik legmulatságosabb neméhez, bár nálam voltak a fegyver s a gyilkolás egyéb eszközei.

Kellemes nyírfák zavarák össze sárgás-zöld s még alig kibontakozott leveleiket a sötét s csendes fenyőével. Fönn a magas tölgy csúcsáról egy kánya mosolygott le reám gúnyosan, játszadozva a szép berekre még egyszer

A csabai községi előjárók választása után.

Csaba város előjárói választásának előzményeiről a maga idején értesítettük olvasóinkat s most mintegy folytatólag, magáról a választásról s annak eredményéről akarunk szólni.

A választásra kitűzött napon, január hó 21-én már reggel 9 óra tájban lehetett látni, mint csoportosulnak a választók a városháza előtt s kis vártatva a választó közönség egész tömeggé nütte ki magát.

Izgatottan járt fel s alá mindenki, mert hát a főválasztás, a főbíró választása igen kétes lábón állt s így mindegyik párt reménykedett, hogy az ő jelöltjét segítheti majd győzelemre.

Pont 9 és fél órakor a járási szolgabíró, mint választási elnök, kilépett a közönség elé. — A nagy morajt egyszerre néma csend váltotta fel.

Az elnöklő szolgabíró megelőzőleg meleg szavakban üdvözölte a nagy számú közönséget, majd előadta az összejövetel célját s figyelmeztette a választó polgárokat, hogy előjáróikat meggondolva válasszák meg.

Mindenek előtt a városi főbíró választása került szónyegre.

A három jelölt neve ki lett kiáltva, mire minden párt saját kijelölt férfiát éltette s igyekezett túlkialtani ellenfelét, mert csak is ily módon lehetett övé a győzelem.

Végre, miután a közfelkiáltásokból egyik párt többsége sem volt tisztán kivehető, meg

visszatekintő, lenyűgő nap arany sugaraival, melyek a ligetnek oly szép színt kölcsönöznek.

— Csak mosolyog tovább is — kiálték hozzá — biztos lehetsz, hogy nem bántalak.

Atellenben egy szürkös fényő májusi koronája alatt sárga rigó hallatá énekét.

Mindenütt esendesebbé és ünnepélyesebbé lön az erdő, midőn a nap lehanyatlott. A szalonkák csiripelve haladnak tova s szürkülő fény parkányján. Ott a tő fölött ékesen ragyog az esti csillag s az éj beáll.

Levetém magamat a közeli partnak gyöngye gyp-pamlagára. Elöttem egész serege a bekáknak kurutytyol, a távolban szép khorusa a tavaszi madarak és azok dalkirálynak, a fülemilének. A káka között a hóda kotyog. Fölöttem egy hű kaesa-pár repült el, most leereszkedik s pacsangol a tő esendes vizében.

Oh! én a varázslathoz hasonló estének minden legkisebb mozzanatát oly figyelemmel s gyönyörrel kísértem, mint az áhító kebel a szent misét.

De földi életem, mint az álom képe, hirtelen eltűnt s a körülöttem tenyésző virágok szemlélése s azok szépségéből gyönyörködés vigabbá és boldogabbá tett, midőn nőttem, mint fűszál, mint virág.

Mily pompás látvány itt mindenütt: „A tavasz illatos kelyhének nevezhetem, midőn mellettem észreveszem a tavaszi kankalint: ott tavolabb a tavasz piczi hirnökét, a kék ibolyát; ott a vízi mentát, a susogó nádat, az estharmatot, ama szürkös ködöt, mely a tő sima tükret fátlyoként vonja be.

Mindezeket láttam, illatát éreztem; de ily állapotban sem voltam soká, habár úgy éreztem is magamat, mintha

időközben egy, tíz választó által aláírt iv is adott át az elnöknek, melyben névszerinti szavazást kértek, az elrendeltetett.

A szavazást 3 választott küldöttség vezette külön-külön, mely működését befejezve, következő eredményre jutott:

Szavazott összesen 788 választó, mely szavazatok közül Zsiros Mihály kapott 397, Zahoran Pál 367, Lipták L. János 24 szavazatot s így általános szótöbbséggel Zsiros Mihály lett Csaba város főbírájának megválasztva.

Hogy mily férfit nyert Zsiros Mihályban Csaba városa, az oly általánosan ismert dolog, hogy az, mély magyarázatot nem igényel. A ki évek hosszú során át viselt már városi hivatalt, a ki nem kevesebb mint hat éve szolgáltatta Csaba város polgárainak az igazságot, mint városi albiró s a ki — sub rosa legyen mondva — épen ezen hivatalában erélyességéért, részrehajlatlanságáért nem egy ellenséget szerzett magának — az méltó volt arra, hogy a hétfőn megtartott választás alkalmával a főbírói székre emeltetett, méltó volt arra, hogy ez alkalmával eddigi buzgó, kitartó fáradozásaiért ily elismeréssel, ily bizalommal voltak iránta polgártársai.

A sikeres főbírói választás után nyugott lélekkel látott a választó polgárság többi előjáróik megválasztásához.

Legelőször is az albiró választására került a sor s e hivatalra a három jelölt közül Csaba város volt derék gazdája Varga K. Mihály közfelkiáltással választatott meg; városi gazdának pedig Kovács György.

Mindekét férfiú méltán megérdemli a kitün-

tobb éve nőttem volna, mert a kebel sebe, a szív fájdalma s keserősége és vágya volt képes ismét azon természetbe vissza hozni, melyben vagyunk, élünk és szenvedünk.

Ekkor feljött a szelid és nyájas hold s a fényő lecsüggő és sűrű galyain keresztül tekintte reám és a paradicsom szépségű vidékre. A sötétség borzadálya és a hűvös éj hazamenetelre emlékeztetett.

Föl akartam kelni, de — valami vonzerőre — erőtlennül hanyatlék vissza az illatos növények közé. Végre könnyedén fel tudtam emelkedni, mint ha csak lágy habok segítették volna elő. A természet e varázsfényében minden szürkült körülöttem és árnyalakok, rémképek, mint elbűvölt lovakok és óriások futottak s széles erdő-úton, melyen magam is tovább haladtam.

A boszorkányok és ördögök torzalkja és a mesékben ijesztően felemeltett tánczok lebegtek előttem.

Az éj e sötétjében tovább haladtam és szívem erősen dobogott a költők esodás képződményein és az elődők rémtörténeteiben. Mindenek előtt a kedves mesék efféle tárgy-bőségei s azok valótlanága győzteté meg háborgó indulatomat s türelmetlenségemet, mely az egyetlen egy lantenra emlékeztetett, ki élni fog örökké s gondja van reám úgy, mint a föld minden legkisebb bogarára.

Tovább haladtam a phantasia üdvös álmában az estharmatos gyp-pamlagon.

Ily késő este! Rémséges ligetben!

Halk susogást hallottam körülöttem.

Szomoru fűzfá volt.

Ágai lecsüngöttek, melyeket itt még soha sem láttam, bár többször vitt ide utam. A hold korongja szépen hintázott egy ismeretlen folyóvíz síma felszínén s a távoli mor-

tehető és a bizalmat, melylyel őket a választók megajándékozták, kik bizást remélhetik, hogy választottjaik a rájuk bízott tisztséget mindenkör buzgalommal s lelkiismeretesen fogják betölteni.

A három fő hivatal betöltése megtörtént, a városi adószedők s végre a 14 esküdt megválasztása került szönyegre, mely közfelkiáltással a következő rendben folyt le:

Első adószedőnek Povázsay János, másodiknak Csenedes József, harmadiknak Lóczy Mihály, negyediknek Hricsovinyi János lett megválasztva.

Esküdtnek: katona elszállásolási esküdtnek Petrovics János, vásárrendező esküdtnek Jeney Mihály, tanügyi esküdtnek ifj. Gajdács János, törvénykezési esküdtnek Rolko Sándor lett megválasztva.

Esküdtnek tizedek szerint: első tizedben Áchim János Kigyósi, Felegyi János. Második tizedben Kazár Mihály, Korcsok János. Harmadik tizedben és a legrégebb szőlőkben Laurinycz Mihály, Holecz András, Hanko Pál. Negyedik tizedben Araczkai Pál, Mazan János. Jaminai szőlőkben Sajben Mátvás lettek megválasztva.

S ezzel be lett fejezve a választás. A volt esküdt beszámolását megértük s bizonyára elmondhatjuk róluk, hogy híven sáfároltak, szép emléket hagytak maguk után s így nyugodt önértéssel emlékezhetnek vissza mindenkor hivatalukra, mert arról mindig elismerő nyilatkozatot adhat mindenki.

Hogy hányan fogjuk megérni azt az időt, midőn majd újabb három év lefolyása után a most megválasztott előjáróság fog sáfárolásáról számot adni, az a jövő titka. A mennyire azonban kiválasztottainkat mi ismerjük, hiszszük és joggal remélhetjük, hogy elődeikhez méltóan ők is szép eredményt fognak majd felmutatni.

Igaz, nehéz egy oly nagy város ügyeit rendezni, mint Csaba, de nagyon könnyíti e nehézséget a közakarát, a jó kedv és a kitarás. Azért, midőn a választást befejeztük látjuk, midőn az új előjáróság ép az imént kezdte meg működését, nem kívánhatunk nekik többet, mint egyetértést, erőt és kitartást a nagy munkához!

— x —

Felhívás Magyarország kereskedelmi ifjúságához.

Tisztelt kártársak! Azon óhaj által vezetve, hogy a hazai kereskedelmi ifjúság szellemi működését s ezzel egybefüggőleg a kereskedelmi osztálynak társadalmi emelkedését töltök telhető módon elősegítsük:

Felhívjuk hazánk kereskedelmi ifjúságát, hogy azok, kik oly városban vannak alkalmazásban, hol legalább 50 — 100 kereskedőseged van, egyesüljenek és társulatot, egye-

lőleg és susogás egy hangzó, mint lassu eszesegása a szerelemnek és mint ha azt suttogna, hogy ez az „Ihm.”

— Szent Isten! — kiáltam keserű meglepetéssel — ez az ihm? Negyven mérföldnyire vagyok otthonomtól, honnan csak négy óra tájban jöttem el?

Mellettek valami zörgött.

Szívem a lehető legerősebben lüktetett, fejem elkábult az ijedségtől, midőn egy közeli csalit ketté nyilván, a vastag sötétből egy kis, kedves fiu lépett ki, arany szárnyakkal. Jobb kezében kis kosarat tartott, telve ibolyával és nefelejéssel.

— Hová ily későn, gyöngye gyermek? — kiálték a fiuhoz.

— Jőjj!... Jőjj!... Jőjj!... — felelé halkán a fiu, kit már valahol láttam, de nem jut eszembe, hol?

A tünemény sietett előre. Könnyű lábai alatt alig hajlott meg a föld gyepe.

Ekkor a sűrű fákon keresztül a messzeség fűkő fényében megpillanték egy homályos tájkot. Távol a láthatár parkányán pompás vár fénylött s a biborpa'astos mennyeiből India illata özönlött felém.

— Segíts, oh ég! — kiálték fel kétségbeesésben — hol vagyok? Mily reneteg erdő ez s milyen virágok ezek, mily vidék ez, hisz ez előttem mind ismeretlen és ezen folyó, mely a sötét harasztos fák között tekerődzik — ihm?

— Ihm!... Ihm!... Ihm!... — mormogák a fűzek.

A kis angyal-tündér e kiáltásomra megállt s kosarából kezeimbe szórt ibolyát és nefelejéset. S esábitóan, mindig esábitóbban hangzó a lassu hívás:

— Jőjj! Jőjj! Jőjj!... A szent sirhoz vezetlek... Arra szórjuk e virágokat s könnyeinket...

te alakítsanak azon ezeiből, hogy önképző és társas összejövetelek által a kereskedelmi tudományokat, ugy a kereskedőtől okvetlenül megkívántató magasabb műveltséget ezen úton lehetőleg elsajátíthassák.

Az így megalakult társulatok egyesüljenek egy Budapesten felállítandó központi szövetkezettel, hogy ez által ne csak a saját körükben előforduló intézmények, hanem a kereskedő ifjúságot érdeklő minden ügyek, az országban létező kereskedő ifjúság tekintélyes számához méltóan, a központból nyerjenek előmozdítást.

Felkérjük tehát különösen a kereskedő főnök urakat, sziveskedjenek a kereskedelmi osztály társadalmi tekintélyének növelése, segédek kiképzése s a kereskedelem magyárosodása érdekében ezen ügyet pártólól kezükbe venni, a városukban létező kereskedelmi szakértőket és tanerőket részünkre megnyerni és a kereskedelmi ifjúságot ilyenmő egyesülésre buzdítani, hogy így mielőbb elérhessük azon időt, hogy hazánk kereskedői a külföldiekkel a versenyt kiállhassák, a társadalomban az őt megillető helyet méltóan elfoglalva, édes hazánk felvirágzását tőlünk telhetőleg elősegítsük!

Együttal felhívjuk az alakuló s a már fennálló rokonszerveket, hogy az egyesület vagy társulat hivatalos címét s alapszabályainak egy példányát a „budapesti kereskedő ifjak társulata titkárságához: (Budapest, Gizella-tér 2. sz.) mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

A budapesti és debreczeni kereskedő ifjak társulatának közös értekezlete

Az államjegyek műterme Bécsben.

Ha meggondoljuk, hogy mily nagy szerepet játszanak a forgalomban az államjegyek és hogy mily tetemes kárt szenvedhetnek az állam és egyesek az államjegyek hamisítása által, egy ily intézetet, mely a priori lehetetlenné törekszik tenni az államjegyek hamisítását, jobban mondva utáztatását, bizonyára hasznosnak, sőt szükségesnek fogunk elismerni.

Majd minden államban létezik már ily intézet. Monarchiánkban — csak pár évvel ezelőtt alapította azt Szlávy József, de már most is a világ legjobb ily intézetének lehet mondani.

Kállay Béni közös pénzügyminiszter a napokban meghívta a bécsi sajtót az államjegy műterem megismerésére. A sajtó képviselői — új dolog megtudásáról lévén szó — természetesen pontosan megjelentek. A közös pénzügyminiszter személyesen fogadta a hírlapírókat. Aztán Stork tanácsos tartott egy kis bevezető beszédet.

Röviden vázolta a papirpénz hamisításának történetét. Szerinte ez két időszakra oszlik, melyeket a fényképészet feltalálása választ el egymástól. Az első időszakban a papirpénz rendkívül művészies kivitele volt az egyedüli védelmi eszköz a hamisítás ellen. Természetes, hogy a védelem nem volt abszolút, mert egy más hasonló ügyességű művész könnyen csinálhatott utáztatásokat. Stork tanácsos emlékeztette a hírlapírókat a báró Boér elleni bünperre, ki tudvalevőleg oly híven utáztatott az államjegyeket, hogy a szakértők sem voltak képesek ez utáztatásokat felismerni.

Most már a művészi kivitelre nem fektetnek

— Hol vagyok? Segíts szent atyám! Talán átkozott lélek vagyok, mely arra van hivatva, hogy a földön a hold világánál vándoroljon? Nem eze a veimari park? Segíts, oh ég, segits engemet!

E szavak keserűen hatottak szívemre s szememből könnyet csikart ki, de megkönnyíté szívemet.

Nagy meglepetéssel, mintegy örvendezve folytatam:

— Mit látnak szemem? Hisz ez a legkedvesebb költőmnek, a legnemesebb férfunak sirja s emlékszóba, melyet egy ismeretlen emelt haláját lerovandó... Megyek, sietek e szent helyre!

— Űgy, jőjj! — suttogá halkán a fiu — a szent sirra bintjük a nefelejéset és ibolyát.

S im ott állnak az emlékoszloppal megtisztelt „szertettett”-nél és virágokkal és könnyeinkkel behintettük a harmatos halmot... Ezután szemeim elhomályosultak s nem voltam eszméletlen másnapig.

Midőn magamhoz tértem, otthon ágyban feküdtem s előttem széken egy orvos ült, ki a következő figyelmeztetést adá:

— Ily késő sétákat máskor egészségi szempontból kerülnie kell, annyival inkább, minthogy a tavasszal kipárolgó gőz és az est beálltával a virágok ártalmas kibőzölése az egészségre ártalmas s nagy betegségeket, sőt néha halált is okoz. Azért, ha megszólal az estharang, a helyett, hogy erdőbe, vagy mezőre rándulna, maradjon itthon, mert nem mindig akad oly ember, mint tegnap, hogy az eszméletlen állapotban levőt haza vigye.

súlyt, mert a fényképészet általi utáztatást a legművésziesebb kivitel sem nehezíti meg. Az új vagyis a fotografia feltalálása utáni korszakban arra kellett törekedni, hogy a fényképezés elé gördítsenek akadályokat. Ez először a kék szín alkalmazása által történt. Az újabb találmányok azonban a kék szín lefényképezését is lehetővé ténen, a kettős nyomást kezdték alkalmazni és ez által a fényképészet és fényvészet általi utáztatásnak egyelőre útját állták.

Előre látható, hogy a tudomány haladásával ez sem lesz biztos védelem. Ezért szükséges az államjegy-műterem, mely ugy a papirpénz készítés terén a tudomány segítségével lehetséges haladásokat számon tartja, valamint a hamisítás eszközeinek tökéletesbedését is figyelemmel kíséri.

Stork tanácsos ezután bemutatta az idegen államok papirpénzeit, a melyeket a külügyminiszterium szerzett meg a műterem számára, természetesen ugyanannyi értékű osztrák-magyar pénzért. Bebizonyította, hogy mindezen pénzeket könnyebben lehet hamisítani, mint a mienket. Megmutatta ezután a tanácsos az egy forintos államjegy eredeti rajzát. Ez 36-szor nagyobb, mint a forgalomban levő egy forintosok. Ugyanis a nagy rajzról fényképezték le a tulajdonképeni mintát. Annak megmagyarázása után áttért a tanácsos legújabb államjegyükre: az új ötven forintosokra, mely f. évi február havában fog forgalomba hozatni.

Az új 50 forintos kék színű. Mint az újabb papirpénzek, mindkét oldalán van nyomás, az egyik oldalon magyar, a másikon német szöveggel. A négy sarokon allegorikus gyermekcsoportok vannak, melyek a földmívelést, bányászatot, ipart és kereskedelmet ábrázolják, felső széle közepén pedig ő felsége arcképe látható. Az új papirpénz utáztatását azaz hamisítását maga a műterem minden eddig ismert eszközzel megkísérelte, de nem sikerült egy oly utáztatott előállítani, mely nagyon könnyen felismerhető nem volna. El lehet tehát mondani, hogy az új ötvenesek ez idő szerint abszolúte nem utáztatók.

A hírlapíróknak megmutatták még a műterem összes berendezését és végre a közös pénzügyminiszter még egyszer szólt a hírlapírókhoz.

Kéri a sajtót, „a hetedik és talán legnagyobb nagyhatalom” támogatását, mert az intézményt ugy az állam, mint az egyes polgárok érdekében fenn kell tartani.

Ezután a hírlapírók — a közös pénzügyminiszter ur szívélyessége által meghatva és az új ötveneseknek „au revoir”-t sóhajtván — elávoztak. „M. Föld”.

Az orthodox zsidók hitközségei,

a kiknek orsz. küldöttsége nemrég a közokt. miniszternél tisztelt, ázsiai rendtelenségben vannak. A miniszter ur tudvalevőleg erőlyesen felszólította őket a szervezkedésre. Mily rendetlen viszonyok uralkodnak községeikben, mily hanyagsággal vezetik anyakönyveiket, arról a szegedi orth. hitközség állapota is tanuskodik.

A Szegeden lakó zsidók a congressus szabályainak alapján állanak; mind a mellett egy pár elégedetlen ember (8—10-en lehetnek) megállapították az orth. zsidó hitközséget, a mi abból állott, hogy egy galicziai saktert hoztak maguknak és egy szobát béreltek imaháznak.

A „N-t”-ben Zs. P. komikus dolgokat közöl e község anyakönyv vezetési módjáról. A sakter krakkói származása, magyarul sem írni sem olvasni nem tud. A hivatalos anyakönyvek közül álljon itt egy pár az eredeti orthografiával mutatványul:

„Anyakönyvi születési kivonat! Folya szám. 18. Kohn Stefan. Születet; 1873 November 25-ik. Neme: férfi. Tulajdonság: törvényes. Atya neve; Kohn Mazsi. Anya neve; Jozsephin. Születes helye; Szeged ujnca 826 szám. Bába neve; Nochat Hani. Körülmelző neve; Steinitz Simon. Kama neve Friedler Jozsef. Kelt Szeged 1882 Januar 6-ik tut. Izraelita orthodox hitközség anyakönyv vezető (P. H.) Paschkesz Benő”.

A városi levéltárban levő másolaton a folyó szám 3 az anya család neve ott is hiányzik, helyette oda van írva: Kama pedig Kohn Mózsai!

Egy másik példa, eredeti orthographiával:

„Házasság anyakönyv kivonat. Falyaszám 16 A vőlegény neve: Finkelstein Abraham (szülei persze: ninesenek!) Lakása Szeged életkora 31 éves. A menyasszony neve Klein Rezi Szülői Klein Izsak és Fani születet Deitsch. A menyasszony életkora 23 éves hajadon. Az esketes helye Szeged A tanak neve Hartstein Ignatz és Bärkányi Benő Az esketést vegre hajtata Gödtlich Abraham (az erre teljesen illeték-

telen sakter) Szeged 1882 Deczember 20-ik Szegedi Autanam Izraelita arthothax hitközségi anyakönyvezető (P. H.) Paschkes Benő (fakereskedő)*.

Az is érdekes, hogy az irni nem tudó sakter, az anyakönyv vezető Paschkes Benő fiát, a ki gymnasiumba jár, vallásra tanítja. A szerető apa e fiu számára a következő bizonyítványt állította ki sajátkezűleg:

"Tekintetes Alami Gymnazium igazgatosognok Szegeden. Hittani bizonyítvány Paschkes Mana o szegedi álam Gymnázium tonoda I-ső osztoly tonaloja az 1881/82-ik első negyed tanevben a hittani tanárakat pontosan látogatván e tantárgyban ja osztalyzotot nyert, ezenel bizonyita az autanom Izraelita ortodox hitközségi rabi helyetes Szeged 1881 Január 3-ik Gölich Abraham. (P. H.)"

Az ország második városában ily állapotban van az orthodox község; képzeltető, minő állapotok lehetnek a félreesőbb vidékeken!

Különlélek.

— Lapunk külalakja megváltozott, esinosabbá, nagyobbá lett. Mindannak dacára, hogy nem részesül oly pártolásban, mint megindításakor hittük, hogy részesülni fog — nem kiméltünk sem fáradságot, sem áldozatot s vállalkoztunk annak még költségesebb előállítására is, csak hogy t. olvasóink minél jobban meg legyenek vele elégedve. Ez okból felkérjük t. előfizetőinket, hogy lapunkat saját hátskörükben terjeszteni, előfizetőket gyűjteni sziveskedjenek, hogy lehetővé tétessék annak fennállhatása; mert, megvalljuk őszintén, ez ideig még csak nagy áldozatok árán tartottuk fenn lapunkat, itt-ott talált csak oly barát, ki azt szivesen fogadta. Az igaz, hogy meggyékn közönsége már hozzá van szokva, hogy minden szó nélkül küldjék neki a lapot, ha rendelte, ha nem, addig, míg vagy vissza nem küldi, vagy előfizet reá — de mi azt nem tehetjük; mert, mint már említettük, lapunk előállításá tetemes költségünkbe kerül s azért, csak azon t. olvasóinknak küldhetjük lapunkat, kik azt megrendelték vagy arra előfizettek. Kérjük tehát még egyszer azon t. olvasóinkat, a kik lapunkkal meg vannak elégedve s kik arra az előfizetési pénzt még be nem küldték, hogy azt lapunk kiadóhivatalához minél előbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a szétküldésben fennakadás ne történhessék. Együttal kijelentjük, hogy többek kívánatának eleget teendő, ezután lapunk minden számának közgazdasági rovatában közöljük a hivatalosan jegyzett piaci gabona árakat. Mai számunk már hozza is. Gyűjtőink öt előfizető után igényt tarthataak tiszteletpéldányra.

— r. Kinövezés. A b-gyulai kir. ügyész Sehoek Ferencz gyulai lakost a gyulai kir. ügyészséghez díjnyokká nevezte ki.

— Hymen. Salacz László nagyállási uradalmi ispán jegyet váltott Sváby Irén kisasszonnyal Szarvason. — Rákos János gyomai tanító pedig Hegedüs Irma kisasszonnyal váltott jegyet. — Boldogság koronázza frigyüket!

— r. A gyulai ujjvárosi olvasókör saját háztelvi alapja javára f. hó 27-én zártkörű táncvizalmat rendez.

— r. A b-gyulai nőegylet f. évi február 3-án tartandó közgyűlésének tárgysorozata: 1. Pénztári vizsgálat. 2. Raktári számadás vizsgálata. 3. Segélyezett álláspontja. 4. Időközben kilépett 2 választmányi tag választása. 5. Alapszabályok módosítása. 6. Egyéb előforduló folyó ügyek.

— A k-tarcsai esperest a békési ref. egyház küldöttsége Békésre hívta meg lelkésznek. Mint halljuk, a válasz kedvező volt.

— Táncvizalmak. A csabai kereskedők február hó 9-én tartják táncvizalmukat. A b-csabai iparosifjak önképző- és betegsegélyező egyesülete február hó 2-án, a tótkomlói ifjúsági egyesület, a békési polgári kör, az orosházi önkéntes tűzoltó-egylet szinte február 2-án tartják táncvizalmukat.

— A szarvasi fiatalok tanári nyugdíjalap javára február hó 2-án a „Barány” vendéglő nagy termében zártkörű táncestélyt rendez. Beléptidj 2 frt, esaládjegy 5 frt. Rendezők: dr Lengyel Sándor, dr Mikolay István, Oláh Miklós és ifj. Salacz József.

— A f. évi sorozás megyénkben a következő sorrendben fog megtartatni: a gyulai járásban márczius hó 3-án. Gyula városban márczius hó 4., 5. és 6-án. Békésen márczius hó 10., 11., 12. és 13-án. Gyomán márczius hó 14., 15. és 17-én. Szarvason márczius hó 20., 21., 22. és 24-én. Orosházán márczius hó 27., 28., 29. és 31-én. Csabán ápril hó 3., 4., 5. és 7-én Szeghalmon ápril hó 15., 16., 17., 18. és 19-én.

— A hű tanonez. Uhrin György csabai lakos tanoneza a helyett, hogy a gazdája által neki átadott 10 frton a rábizottakat beszerezte volna, a pénzzel együtt megszökött. A szökövényt csakhamar kézre kerítették s töredelmesen be is vallotta, hogy ő a 10 frtot Orosházára szököve elköltötte. Most rendőrségünknel letartóztatva várja tettének jutalmát. Neve Boez Pál, kit rendőrségünk, mint jó madarat, régen ismer.

— Öngyilkosság. Nagy János sarkadi születésű, utóbb Saguly Sámuelnél volt esizmadia inas ismeretlen okból folyó hó 19-én felakasztotta magát.

— r. Öngyilkosság. Gyulán e hó 21-én Dudás István takácsmester saját lakásán szájába lőtt s rögtön meghalt. Öngyilkosságának oka ismeretlen. Nőt s gyermeket hagyott maga után.

— Halálozás. Szabó Károly földbírtokos, Pestmegye bizottsági s Főlegyháza város képviselő- s tanácsi tagja, több társulat s egyeslet elnöke élete 78-ik évében Főlegyházán elhunyt.

— A gyulai polgári olvasókör ma délután 4 órakor tartja tisztújító évi közgyűlését.

— Az aradi ügyvédi kamara — melynek illetékessége alá a békésmegyei ügyvédi kar is tartozik — ma tartja tisztújító közgyűlését.

— Békésen koreszolyázó-egylet alakult. Elnöke Popovics Szilveszter.

— K-Ladányban az izr. ifjúság bált rendezett, mely a községi szegények pénztárába szípen jövedelmezett.

— Ujra garázdálkodó katonák. Alig ment feledésbe néhány katona által elkövetett botrányos eset, mit olvasóinkkal annak idején közöltünk, ma már ismét hasonló botrányos s a közbiztonságot megzavaró esetnek jött rendőrségünk nyomára. E hó 29-án ugyanis az itt állomásozó katonaság 11. századából egy szakaszvezető, egy tizedes, egy dobos és két közlegény Schlesinger Gáborné koresmájában mulatott. Ugy látszik azonban, hogy az atyafiak nagyon feltaláltak önteni a garatra, mert csak így magyarázható meg azon igazán botrányos magaviselet, mit józan ember semmi szín alatt el nem követhet. A koresmából hazafelé menve ugyanis minden feljök jövő embert megtámadtak s nemesak szóval, hanem tetleg is bántalmazták azokat. Így a többek közt Maulis Pál szőlőbéli lakost is minden ok nélkül megtámadták s amugy isten igazában kezdtek a szegény ártatlan embert üldölni, míg nem sikerült neki a garázdálkodók kezei közül kimenekülni. Nem akarjuk itt mindazon megbotránkoztató eseteket, melynek egész sora áll előttünk felemlíteni, csak azt szeretnők tudni: meg lettek-e példásan büntetve a multkori garázdálkodók, vagy talán a mostaniakat a gyenge büntetés kapta el, hogy ilyesmire vetemedjenek? Rendőrségünk a legszigorubb nyomozást követte el ugy akkor, mint ez alkalommal s a garázdálkodókat fel is jelentette, de ha az illetékes helyen azokat szigoruan kérdőre nem vonják, akkor bár ki, lépten-nyomon számíthat ily kellemetlen megtámadtatásra. Hiszszük azonban, hogy a büntösök szigorú megfenyítése, vissza fog riasztani jövőre mindenkit, hogy ilyenféle kihágásokban kedvök ne teljék.

— E napokban jelent meg Budapesten Frommer A. Hermann magkereskedésének 1884-iki főújjegyzéke, mely mindennemű gazdasági fözelek- és virágmagvakat, gyümölcsfákat, rózskákat, eserjéket stb. oly gazdag választékban tartalmaz, mint igen kevés külföldi újjegyzék, belföldön pedig tökéletesre nézve ehhez hasonló nem jelenik meg; melegen ajánlhatjuk fenti céget minden gazdának és kertkedvelőnek és eleve meg vagyunk győződve, miszerint megrendelés esetén teljesen ki lesz elégtve. Az újjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve a nevezett céz által mindenkinek megküldetik.

— Merénylet a walesi herczeg ellen. Londonban nagy megdöbbenést keltett az a hír, hogy kísérlet történt a walesi herczeg meggyilkolására. A kísérlet abból állott, hogy robbanó-anyaggal telt csomagokat helyeztek abba az alagutba, melyen a herczeget Haltonba vivő udvari vonat keresztül haladott. A csomagok azonban még nem tudni miért nem robbantak fel.

— Az országbíró gyilkosairól beszél most mindenki a fővárosban. Mikor akasztják fel őket? Kap-e kegyelmet Spanga? ez jár most szájról szájra. Ami az akasztást illeti, az két hétnél előbb alig történhetik meg, t. i. ennyi időre van szükség, míg az iratok az igazságügy-miniszterium utján ő felsőge elé terjesztesnek az ítélet meg erősítése végett.

— Vizbe fagyott — félemler. A „Temesvári Hírlap”-ban olvassuk a következő mulatságos históriát: Szl. Dávid belvárosi lakos annyira tele találta szivni magát borral, pálinkával, hogy a Gyárvarósból a várba vezető utat is kiverte eszéből. Ki tudja hol, meg hol nem járt össze-vissza, míg végre azon vette magát észre, hogy derékig van vízben. A szerencsétlen furulyás a Begában, annak is a kellő közepében volt s minden erőlködése dacára a hideg vízből nem tudott kijutni. Végre is — keményen állítják, hogy e történet igaz — miután a lassu víz felszine már is fagyott, ő békéslegesen elszundikált (?) oly édesen, hogy mire kijözanodra fölbredt, teljesen vízbe fagyva latta édes magát. Formálter vízbe fagytak a lábai s ő a jögen üldögélt mindaddig, míg baltával kivágván a jöget — eme kellemetlen helyzetéből ki nem mentették.

— Hogy kell a lelket befözni? Jäger tanár a gyapju ruha feltalálója újabb nagyon fontos felfedezést tett. Azt állítja, hogy az ember lelkét csak ugy be lehet fözni, mint akár az ezetes uborkát vagy paradicsomot. Receptje igen egyszerű: Le kell vagni valakinek a haját és megfözni. A folyadékban van az illető egyénnek a lelke. A lepárolt lelket más emberbe könnyű átszarmaztatni, csak be kell vennie egy jó porézit a folyadékból. A kinek foga fáj, csak vegyen be valamely erős fogu áthléta befött lelkéből s olyan fogai lesznek, mint Kinizsynek, ha szédül, vegye be egy kötéláncos lelkét, ha üres a zsebe, vegye be a Rothsehid hajának beföttjét és így tovább.

— A hamis százasok. Czegléden Kernács Sándor nevű jómódu gazdánál egy magát Nagy Pistának nevező állítólagos debreczeni sertéskereskedő jelent meg a napokban és a gazda hitozt sertéseit nézte meg. A gazda örült, hogy jó vásárt esaphat, bőven traktálta jó boraival. Borozás közben folyt aztán az alku a sertésekre mindaddig, míg a kereskedő ur elérkezettnek látta az időt s elégnék a

szives gazda mámorát arra, hogy a vásárt megkösse. Miután pedig foglalóra való apró pénze nem volt, arra kérte az eladót, hogy egy százasból husz forintot előpénzül megtartván, a többi adja neki vissza. A gazda készséggel teljesíté vendégének nemesak e kívánságát, hanem azt is, hogy egy másik százast felváltson. A sertések másnap lettek volna átveendőek, csakhogy a vevőnek másnap már hire sem volt Czegléden: mert a két darab százás, melyen ily könnyu szerrel tuladott, könnyen felismerhető hamisítvány, még pedig tollrajz volt.

— A tűzoltó nők. A londoni Girtton leánynevelő intézet növendékei önkénytes tűzoltóságot szerveztek maguk között. Az intézet igazgatónöje, miután a legfontosabb kérdés: az egyenruha kérdése el volt intézve, Schaw kapitányhoz, a londoni tűzoltóság főparancsnokához fordult, oktatót kérve a leány-tűzoltók számára; mely kérés teljesítése alól azonban a kapitány ur udvariasan kibujt. Így hát Schaw ur közbenjárása nélkül fogadtak tanítót, ki az ifju hölgyeket meglepő rövid idő alatt betanította. A csinos kis tűzoltók most oly ügyesen bíznak a feszkendővel, dacára szoknyaiknak, oly fürgén másznak a létrákon s minden vezényszót oly pontosan hajtanak végre, hogy még ellenségük Schaw kapitány is kénytelen volt egy gyakorlaton kitünő képzettségüket beismerni és szerencsét kívánni sikerüknek.

— Érdekes örökség. Mintegy 20 évvel ezelőtt élt Bécsben két szegény tanuló, kik az élet terheit közösen viselték. Egy este az ifjabbik nem jött haza s az öregebb balsejtelemtől ösztönözve, felkeresésére indult. Barátját egy kávéházban a játékasztal mellett találta, hol már minden pénzt elvesztette s örömet távozott volna, ha tartozását le tudta volna fizetni. Barátja, a mint ezt megtudta, sietett rajta segíteni s elzalogosította ezüst óráját, mely atyjáról maradt reá. Az ifju érezte ez áldozat nagyságát s menetközben megesküdött, hogy soha sem fogja ezt a baráti szolgálatot elfeledni. Évek multak azóta. A két barát utjai szétváltak. Az idősbik Bécsben keresett orvos lett, a fiatalabbik pedig felhagyott tanulmányaival és nyomtalanul eltűnt s csak sok év mulva tudta meg dr. K..., hogy egykori barátja Tótországban él mint földbírtokos. Január 2-án dr. K... átiratot kapott a hatóságtól, melyben tudósították, hogy elhalt barátja Herezig földbírtokos öt nevezte ki jelentékeny vagyonának örökösül. Dr. K... eleinte azt hitte, hogy tévedés forog fenn, de kitűnt, hogy a dolog rendben van s hogy Herezig baráti szolgálatáról megemlékezve, neki hagyta egész vagyonát, mert gyermekei nem voltak. Mint hírlik dr. K... az öröklött vagyon egy részéből szegény orvosnövendékek részére alapítványt szándékozik tenni.

— Magyar királyok hamvai. Illetékes körökben azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a régi magyar királyoknak, fejedelmeknek, vezéreknek maradványait gyűjtsek össze s hozzák el a budai Mátyás-templom új kriptájába. Ez ügyben az első lépés már meg is történt és III. Béla király és nejeének maradványait is itt fogják véglegesen elhelyezni.

Irodalom.

„Szarvasi Lapok” ezimel Mihálfi József egy társadalmi és közgazdasági hetilapot indított meg újékor Szarvason. Előfizetési ára: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr. Az előfizetési pénzek a „Szarvasi Lapok” kiadóhivatalához Szarvasra küldendők. Ajánljuk olvasóink pártfogásába.

KÖZGAZDASÁG.

Hivatalosan jegyzett piaci árak Csabán, január hó 26-án.

	100 kilogrammonként	
	I-ső rendű	II-od rendű
Buza	9 05	8 50
Árpa	6 60	6 40
Zab	—	—
Tengeri	5 90	5 70
Szalonna	48 —	46 —
Sertés	40 —	42 —

Hogy az anyasertések fiaikat meg ne egyék, a következőkre kell ügyelni: 1. A malacoknak mindjárt születésük után szemfogaikat ki kell huzni, mert ezek gyakran igen közel állanak egymáshoz, ugy, hogy a csecsbimbó nem fér el jól közöttük s az ez által okozott fájdalom a koczáat ingerli. 2. A malacokat borókapálinkával kell bekenni, ennek szaga az öreget gyilkos szándéka kivitelétől visszatartja. Ha a malacok néhány-szor szoptak, létök biztosítva van. 3. Mindjárt a fiadzás után az anyának 1—3 rész opiumból és 10—20 rész camphorszeszből álló keveréket kell fülébe önteni. Ez álmoassá, restté teszi őt, mialatt fia a szopásba begyakorolhatják magokat.

A tehén korát 13 éves koráig szarvainak gyűrűiről lehet megtudni. Azon nézet azonban, hogy a gyűrűkről azt is meg lehet tudni, hogy hány borjúja volt a tehéneknek, téves. A két éves tehén szarvainak alján egy kis kiemelkedés vehető észre, mely a jövő évben már könnyen látható. Ez tehát azt jelenti, hogy a tehén há-

rom éves. Őt éves korában már két gyűrű látszik a tehén szarván, ezután minden évben egy új gyűrű keletkezik. A tehéneknek 11—12 éves korában keletkezett gyűrűi kisebbek, szorosab-
bak és kevésbé szembeötlők. Ekkor esetleg néhány legrégebb gyűrű már el is tűnt. A 13 éven túl — mint említettett — a gyűrűkről már nem

lehet megtudni a tehén korát. A fogak állapota nem ad utmutatást a tehén korára nézve, mert ez a legelőn töltött időtől, a legelő és a talaj minőségétől függ. „M. Föld”.

Felelős szerkesztő **Tóth Ferenoz**

H I R D E T É S E K

476. szám.
1883.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a b.-gyulai kir. törvényszék 6935., 6936. és 7063./1883. számú végzése által Komáromy Béla, Urbán György és Bajcsy Andrásné b.-csabai lakosok javára Urbán András b.-csabai lakos ellen összesen 1897 frt 16 kr tőke és járulékaik erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság le-
illetve felülfozlalt és 937 frt 44 kr-ra becsült üveg- és porcelán árúk és bolti felszerelvényekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 3523./1883. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis alperes üzletében leendő eszközésére

1884-ik évi január hó 30-ik napjának délelőtt 9 órája

határidőül kintzettek és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt B.-Csabán, 1884-ik évi január hó 18-ik napján.
Sonnenfeld Sámuel
kir. bírósági végrehajtó.

FÁBRY SÁMUEL

(ezelőtt Fábry János)

SZIJGYÁRTÓ

B.-CSABÁN

vasut-utoza 826. sz. saját házában

(Alapított 1843-ban)

ajánlja jól berendezett üzletét melyben kaphatók: lószerszámok ezüst, nickel, pakfong, talmi arany és egészen feketés, erős ígás lószerszámok, gyeplők, finom angol hajtó száraz, eredeti angol nyergesek, lovagló kantárok, len- és gyapju hevederek, kengyel szijak, nyereg izzasztók, zablák, sarkantyúk, lovagló- és agarász ostorok, kefék, lószőr keztyük, szarvasbőrök, továbbá finom lópokróczok, Nemensec-féle bőrkenőcs, bőr lack, nyereg szappan, angol bőrfesték stb. stb.

Megrendelések gyorsan és pontosan, jutányos áron eszközöltetnek.

12-7

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Ugyanitt egy jó családból való fiú

T A N O N C Z N A K
felvétetik.

ROSENBAUM I. SIRKÓRAKTÁRA

B.-Csabán

a szegedi és kecskeméti országos kiállításokon arany és érdem-éremmel kitüntetésben részesült fentírt sirkóraktártulajdonos ajánlja nagy számban készletben lévő

SIRKÖVEIT.

Lévén a bányatulajdonosokkal egyenes összeköttetésben, abban a helyzetben vagyok, miszerint bármely hasonló üzlettel versenyezni képes vagyok.

Továbbá kőfaragó munkák épületekhez szintén a legjutányosabban készíttetnek.

Ugyanitt a legjobb minőségű valódi szalon-köszén kapható.

6-1

TÓTH FERENCZ

K Ö N Y V N Y O M D Á J A

B.-CSABÁN

FÓTÉR 890. SZÁM ALATT - A POSTAHIVATAL TÖSZOMSZÉDSÁGÁBAN

AJÁNLKOZIK

MINDENNEMŰ KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKNAK

JUTÁNYOS ÉS DISZES ELKÉSZÍTÉSÉRE

UGYANITT

MEGHATALMAZÁSOK, KÖTELEZVÉNYEK, KÉSZ SZÁMLÁK

S TÖBB EFFÉLE NYOMTATVÁNYOK RAKTÁRON TARTATNAK